

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

Ο Νίκος μένει στην πρωτεύουσα και σπουδάζει χημικός στο Πανεπιστήμιο. Κάθε καλοκαίρι έρχεται στο χωριό ταξιδεύοντας με το λεωφορείο.

Κάνουμε συχνά παρέα: Το μεσημέρι, την ώρα που όλοι κοιμούνται, εμείς πάμε στη θάλασσα και το βράδυ καθισμένοι στα βράχια λέμε ιστορίες κι ανέκδοτα. Ο Νίκος ξέρει ένα παραμύθι που δεν τελειώνει ποτέ. Είμαστε ενθουσιασμένοι μαζί του.

(Προσαρμογή αποσπάσματος από το μυθιστόρημα της Άλκης Ζέη “Το καπλάνι της βιτρίνας”)

Αριθμός λέξεων: 35

Λειτουργικές λέξεις: 10

Σκορ ευκολίας: 65/100

Βαθμολόγηση της ορθογραφίας

Λέξεις με λάθη	Πόντοι
0 – 1	5
2 – 3	4
4 – 5	3
6 - 7	2
8 - 9	1
10 και πάνω	0

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ο Αντώνης ήταν πολύ σκανταλιάρης και πολύ άτακτος, και κάθε λίγο έβρισκε το μπελά του.

Δεν περνούσε μέρα που να μην έτρωγε δυο-τρεις κατσάδες, πότε από τη θεία του, πότε από τη μαγείρισσα, πότε από την αγγλίδα δασκάλα και πότε από την τραπεζιέρα, και κάθε λίγο αναγκάζονταν ν' ανακατώνεται ο θείος.

Σαν έφτανε απ' έξω ο θείος και άκουε την καινούρια αταξία του Αντώνη, το αγαθό του πρόσωπο αγρίευε όσο μπορούσε, σούρωνε τ' άσπρα του φρύδια και, κουνώντας το σταχτί του κεφάλι, έλεγε αυστηρά:

- Αντώνη, ακούω πάλι πως έκανες αταξίες! Φοβούμαι πως δεν θα τα πάμε καλά!

Αυτές ήταν οι σοβαρές περιστάσεις. Άκουε η Αλεξάνδρα, η μεγάλη αδερφή, και ντρέπονταν για τον αδελφό της.

(απόσπασμα από τον *Τρελαντώνη* της Πηνελόπης Δέλτα)

- A1 - Ποιον τίτλο θα έδινες σ' αυτό το κείμενο;
.....
- A2 - Τι ακριβώς έλεγε ο θείος; Αντέγραψε εδώ αυτό και μόνο αυτό που έλεγε.
.....
.....
.....
- A3 - Πώς ήταν ο θείος στην εμφάνισή του;
.....
.....
- A4 - Ποια πρόσωπα από την οικογένεια του Αντώνη λείπουν από τα κείμενα;
.....
.....
- A5 - Τι συμπεραίνεις για την οικονομική κατάσταση της οικογένειας του Αντώνη;
.....
.....

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Παίρνετε 8 αχλάδια όχι και πολύ χοντρά. Τα καθαρίζετε και τα βάζετε ένα-ένα μέσα σε κρύο νερό. Ύστερα μ' ένα τηγάνι σε χαμηλή φωτιά και λιώνετε 125 γραμμάρια ζάχαρης μαζί με λίγο νερό. Μόλις λιώσει η ζάχαρη βάλτε εκεί και τα αχλάδια και βρέξτε τα με το χυμό μισού λεμονιού για να παραμείνουν άσπρα. Ψήστε τα τώρα σιγά-σιγά. Βγάλτε τα αχλάδια αφού ψηθούν και τοποθετείστε τα όρθια μέσα σ' ένα βάζο. Αφήστε να βράσει το σιρόπι που μένει, μέχρι να πηχτώσει και να λιγοστέψει κι ύστερα περιχύστε μ' αυτό τα αχλάδια.

Αφήστε το να παγώσει και το γλύκισμα είναι έτοιμο!

- B1 - Αυτό το κείμενο σε τι είδους βιβλίο ανήκει;
.....
- B2 - Γράψτε παρακάτω όλα αυτά που πρέπει να ρίξουμε μέσα στο τηγάνι.
.....
.....
- B3 - Ποια στιγμή πρέπει να βάλουμε τα αχλάδια στο τηγάνι;
.....
- B4 - Σε τι χρησιμεύει εδώ ο χυμός του λεμονιού;
.....
- B5 - Ποια είναι η διαφορά που υπάρχει στην κατασκευή αυτού του γλυκίσματος και μιας κομπόστας;
.....
.....

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Ο Παρθενώνας, αυτό το αριστούργημα του αρχαίου ελληνικού πνεύματος, ήταν αφιερωμένος στη θεά Αθηνά, την κόρη του Δία. Επειδή ήταν επιδέξια και στοχαστική, πίστευαν ότι ήταν πολεμική θεά που έφερνε σε πέρας κάθε δύσκολη αποστολή. Πίστευαν επίσης ότι ήταν μια ειρηνική θεότητα, διότι, εκτός από την επινόηση του πολεμικού άρματος που της αποδίδουν, χάρισε επίσης στην Αθήνα την ελιά, πηγή πλούτου γι' αυτήν την πόλη, ένα δέντρο που συμβόλιζε στην αρχαιότητα τη δόξα, τη σοφία, την ειρήνη και την αφθονία. Μεταξύ των άλλων, η Αθηνά ήταν εκείνη που εφεύρε διάφορες τέχνες όπως την κεραμική, την υφαντική και την ξυλουργία.

-
- Γ1 -Υπογράμμισε το όνομα που θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως τίτλος αυτού του κειμένου και γράψ το παρακάτω.
.....
- Γ2 -Τι θεωρούνταν στην αρχαιότητα ως σύμβολο της αφθονίας;
.....
- Γ3 -Ποιος επινόησε το πολεμικό άρμα;
.....
- Γ4 -Ποιες ήταν οι τρεις τέχνες για τις οποίες ενδιαφερόταν η Αθηνά;
.....
- Γ5 -Γιατί οι αρχαίοι πίστευαν ότι η θεά Αθηνά ήταν μια ειρηνική θεότητα;
.....
.....

ΚΕΙΜΕΝΟ Δ

Όταν τα φωτεινά κύματα μπαίνουν από τον αέρα σε νερό ή γυαλί, ξαφνικά αλλάζουν τη διεύθυνσή τους. Ο λόγος είναι πως το φως ταξιδεύει πιο αργά στο νερό και στο γυαλί, απ' ό τι στον αέρα, και αυτό κάνει την ακτινοβολία να “στρίβει” σε κάποιο μέρος. Αυτό το κατά μέρος στρίψιμο της ακτινοβολίας ονομάζεται διάθλαση του φωτός.

Τούτη μπορείς να τη διαπιστώσεις ως εξής: Κράτα ένα μολύβι σ' ένα μπολ με νερό. Κοίτα το μολύβι από πάνω και λίγο λοξά. Το μέρος του μολυβιού που είναι μέσα στο νερό φαίνεται να στρίβει προς τα πάνω, γιατί τα φωτεινά κύματα στρίβουν κατά μέρος, καθώς μπαίνουν από τον αέρα στο νερό.

Όπως καταλαβαίνουμε από το παραπάνω πείραμα, το φαινόμενο αυτό δεν έχει να κάνει με την αντανάκλαση του φωτός που οφείλεται στον εξοστρακισμό της ακτινοβολίας πάνω σε λείες επιφάνειες.

Από το βιβλίο της Ζωής Καβόγλη
“Φυσική για παιδιά”

-
- Δ1 -Ποιο φαινόμενο περιγράφει το κείμενο;
.....
- Δ2 -Περιέγραψε το πείραμα που αποδεικνύει το φαινόμενο αυτό.
.....
.....
.....
- Δ3 -Βρες μέσα από το κείμενο και αντίγραψε παρακάτω:
Σε ποια υλικά διαπιστώνουμε τη διάθλαση του φωτός;
.....
.....
- Δ4 -Πού οφείλεται η διάθλαση του φωτός;
.....
.....
- Δ5 -Ποια είναι η διαφορά ανάμεσα στη διάθλαση και στην αντανάκλαση του φωτός;
.....
.....

ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ

1^η άσκηση

Αρίθμησε με αλφαβητική σειρά από το 1 έως το 8 τα ονόματα των παιδιών.
(Παράδειγμα: Η Βίκη φέρει το νούμερο 2)

Το Σάββατο

Η Δώρα

κάνει ένα γλυκό

κι ο **Γιώργος**
τραγουδά ένα σκοπό

ο **Βαγγέλης**
ρέγγες ψήνει

κι ο **Επαμεινώνδας**
βάφει ένα λαγήνι

η **Τασία**
τη φωτιά σκαλίζει

κι ο **Λάκης**
τις μπότες του γυαλίζει

η **Βίκη**
συνεχώς κουνιέται

κι ο **Ηλίας**
λέει ότι βαριέται.

2^η άσκηση

Τρεις λέξεις δραπέτευσαν από μια σελίδα του λεξικού.

Για παράδειγμα, εκεί που είναι ένα μαύρο βέλος ήταν η θέση της λέξης
“επιστολέας”.

Δείξε:

-μ’ ένα μπλε βέλος ο ακριβές σημείο, όπου έπρεπε να βρίσκεται η λέξη
“επιστήλιο”.

-μ’ ένα κόκκινο βέλος το ακριβές σημείο όπου έπρεπε να βρίσκεται η
λέξη “επιστάτης-τρια”.

Κριτήριο βαθμολόγησης

Κατηγορίες επιτυχίας	Πόντοι
Οι δυο ασκήσεις σωστές	5
Η 1 ^η άσκηση σωστή και η 2 ^η κατά το ήμισυ	4
Μόνο η 1 ^η άσκηση σωστή	3
Μόνο η 2 ^η άσκηση σωστή	2
Η 1 ^η άσκηση σωστή κατά το ήμισυ	1
Δεν υπάρχουν απαντήσεις	0

ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

Γράψε τη συνέχεια και το τέλος της παρακάτω ιστορίας:

Μια φορά ήταν ένα λαγουδάκι που το έλεγαν Λαπινού.
Ζούσε με τους γονείς του και τ' αδέρφια του σ' ένα βαθύ λαγούμι.
Ήτανε πολύ ευτυχισμένο, αλλά δεν είχε δικαίωμα να βγει έξω
εξαιτίας των κυνηγών.

Μια μέρα είπε «φτάνει πια» κι ενώ οι γονείς του κοιμότανε,
αποφάσισε να κάνει ένα μικρό περίπατο...

ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

στη γραπτή έκφραση

A) Μήκος κειμένου

Λιγότερο από 75 λέξεις	→	0
Από 76 έως 125 λέξεις	→	1
» 126 » 150 »	→	2
περισ. από 150 λέξεις	→	3

3 π.

B) Τήρηση περιορισμών κειμένου

(συνοχή ως προς την αρχή της ιστορίας)

πρόσωπα	→	1
πλαίσιο	→	1
περιστάσεις	→	1

	→
φύση της ανειλημ. Δράσης –	
διαδοχή των γεγονότων	→ 1
έκβαση, τέλος της ιστορίας	→ 1
	5 π.

Γ) Ορθογραφία (στις πρώτες 90 λέξεις· δεν υπολογίζονται οι μοριακές λέξεις)

α) Ορθογραφία χρήσης: από 0 έως 2 λάθη	→ 2
3 έως 6 »	→ 1
περισ. από 6 »	→ 0
β) Γραμματική ορθογρ. από 0 έως 3 λάθη	→ 2
από 4 έως 7 »	→ 1
περισ. από 7 λάθη	→ 0
	4 π.

Δ) Συντακτική δόμηση

α) Δομές (μετοχές- σχήματα λόγου – παρενθ. φράσεις)

περισ. από 2 δομές	→ 2
1 ή 2 »	→ 1
0 »	→ 0

β) Συντακτικά λάθη (σύνδεση προτάσεων – συμφωνία των όρων της πρότασης)

0 λάθη	→ 2
1 ή 2 λάθη	→ 1
περισ. από 2 λάθη	→ 0

4 π.

Ε) Το ευανάγνωστο το κειμένου

Εμφάνιση γραπτού	→ 1
Στίξη (λιγ. από 2 λάθη)	→ 1
Κεφαλαία » »	→ 1
Παράγραφοι	← 1

4

ΣΥΝΟΛΟ

20 π.

Σημείωση: Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη είναι μάλλον “τεχνικής” φύσης. Δεν εμφανίζονται εδώ το στυλ γραφής και η φύση των ιδεών ως μη μετρήσιμα στοιχεία.

